

Fimmtudaginn 2. febrúar 1995.

Nr. 316/1991.

Protabú Grundarkjörs hf.

(Skarphéðinn Þórisson hrl.)

gegn

Smjörlíki hf.

(Jónatan Sveinsson hrl.)

Gjaldþrot. Greiðsla. Riftunarkrafa. Sératkvæði.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Hrafn Bragason, Guðrún Erlendsdóttir, Haraldur Henrysson, Hjörtur Torfason og Pétur Kr. Hafstein.

Áfrýjandi skaut málinu til Hæstaréttar með stefnu 24. júlí 1991. Eru dómkröfur hans þessar:

1. Að rift verði ávísun/framsali Grundarkjörs hf. á andvirði allra Visa-viðskipta félagsins vegna verslunar að Furugrund 3, Kópavogi, til stefnda fyrir úttektartímabilið 18. apríl til 17. maí 1990, að fjárhæð 3.452.748 krónur.

2. Að stefndi verði dæmdur til að greiða sér 3.452.748 krónur með dráttarvöxtum frá 2. júní 1990 til greiðsludags samkvæmt 10. gr. vaxtalaga nr. 25/1987, sbr. 5. gr. laga nr. 67/1989.

Þá krefst hann málskostnaðar úr hendi stefnda í héraði og fyrir Hæstarétti.

Stefndi krefst staðfestingar héraðsdóms um annað en málskostnað og að áfrýjandi verði dæmdur til að greiða málskostnað í héraði og fyrir Hæstarétti.

Málsatvikum er lýst í héraðsdómi. Eins og þar kemur fram, varð samkomulag um kaup Grundarkjörs hf. á vörum af stefnda gegn ávísun til hans á andvirði allra Visa-viðskipta tiltekinnar verslunar Grundarkjörs hf. á tímabilinu 18. apríl til 17. maí 1990, sem skyldi koma til greiðslu hjá Visa-Íslandi – Greiðslumiðlun hf., um það bil hálfum mánuði eftir lok tímabilsins, þ. e. í byrjun júní 1990. Greiðsluávísunin var tilkynnt Visa-Íslandi, sem áritaði hana með fyrirvara um lögmæti undirskriftar Grundarkjörs hf. Bú Grundarkjörs hf. var tekið til gjaldþrotaskipta 17. maí 1990.

Stefndi kveður það hafa verið skilning beggja aðila, að viðskipti

með þessum hætti væru staðgreiðsluviðskipti, enda hafi ávallt verið að því gætt, að innstæða væri á reikningi Grundarkjörs hf. vegna Visa-viðskipta viðkomandi verslunar, sem næmi ríflega úttekktum hverju sinni. Grundarkjör hf. hafi og fengið staðgreiðsluafslátt í viðskiptunum. Um nokkurt skeið fyrir þetta hefðu viðskipti aðilanna verið venjuleg staðgreiðsluviðskipti, en í lok febrúar 1990 hafi forsvarsmaður Grundarkjörs hf. óskað eftir því, að sú framkvæmd yrði á þeim, að í stað peningagreiðslna fengi stefndi ávísun á andvirði Visa-viðskipta. Stefndi hafi samþykkt þetta að höfðu samráði við viðskiptabanka sinn og forráðamenn Visa-Íslands, og hafi báðir þeir aðilar talið þennan greiðslumáta eðlilegan. Af hálfu áfrýjanda hefur lýsingu stefnda á viðskiptunum og skilningi aðila á þeim ekki verið hnekk.

Telja verður í ljós leitt af gögnum málsins, að gegn afhendingu vara til Grundarkjörs hf. fékk stefndi fyrirvaralaust framsal kröfu á hendur þriðja manni, sem ekki varð afturkallað af hálfu verslunarinnar. Eins og málið liggur fyrir, verður að telja, að öruggt hafi verið, að krafan kæmi til greiðslu af hálfu Visa-Íslands – Greiðslumiðlunar hf. Með þessu fékk stefndi greiðslu vörunnar með þeim hætti, að viðskiptunum verður jafnað við staðgreiðsluviðskipti. Krafa áfrýjanda um, að greiðslurnar renni til búsins á grundvelli 22. gr. þágildandi gjaldþrotalaga nr. 6/1978 verður því ekki tekin til greina.

Greiðsla Grundarkjörs hf. með fyrrgreindum hætti fyrir vörur frá stefnda verður samkvæmt framansögðu ekki talin jafngilda greiðslu skuldar í skilningi 54. gr. laga nr. 6/1978 eða tryggingu samkvæmt 57. gr. sömu laga, og kemur riftun á grundvelli þessara lagaákvæða því ekki til álita.

Með skírskotun til forsendna héraðsdóms verður staðfest niðurstaða hans um synjun á riftunarkröfu áfrýjanda, sem reist er á 61. gr. laga nr. 6/1978.

Stefndi krefst málskostnaðar í héraði, en hefur þó eigi gagnáfrýj-að málinu. Kemur krafan því eigi til álita, þótt áfrýjandi hafi samþykkt, að hún kæmist að.

Samkvæmt framansögðu verður hinn áfrýjaði dómur staðfestur. Rétt þykir, að áfrýjandi greiði stefnda málskostnað fyrir Hæstarétti, eins og í dómsorði greinir.

D ó m s o r ð:

Hinn áfrýjaði dómur á að vera óraskaður.

Áfrýjandi, þrotabú Grundarkjörs hf., greiði stefnda, Smjörlíki hf., 150.000 krónur í málskostnað fyrir Hæstarétti.

S é r a t k v æ ð i
Hrafns Bragasonar og
Hjartar Torfasonar

Ágreiningur máls þessa varðar þýðingu greiðsluávísunar Grundarkjörs hf. til stefnda á Visa-viðskipti frá 2. mars 1990 við gjaldþrotaskipti, en félagið varð gjaldþrota 17. maí sama ár. Greiðsluávísunin er svohljóðandi:

„Undirritaður söluaðili, Grundarkjör hf., Furugrund 3, nafn-nr. . . . , ávísar hér með andvirði allra Visa-viðskipta sinna skv. ofangreindum samningi til Smjörlíkis hf.

Óskast greiðslan framvegis og þar til öðruvísi verður ákveðið lögð inn á tékkareikning nr. 607 hjá Íslandsbanka 514.

Hin breytta ráðstöfun tekur gildi frá og með útborgunardegi fyrir viðskiptatímabilið 18/3 til 17/4 1990, og er það óafturkallanlegt nema með samþykki beggja aðila.“

Ávísunin er árituð af Visa-Íslandi með fyrirvara um lögmæti undirskriftar söluaðila. Tékkareikningurinn var á nafni stefnda.

Með bréfi 18. maí 1990 fór bústjóri þess á leit við Visa-Ísland, að allar óinnheimtar greiðslunótur Grundarkjörs hf. yrðu lagðar inn á reikning þrotabúsins, og með bréfi 23. sama mánaðar til stefnda var rift ráðstöfun samkvæmt greiðsluávísuninni og vísað um það til 54. og 61. gr. gjaldþrotalaga nr. 6/1978. Visa-Ísland varð ekki við kröfum bústjóra, og því var mál þetta höfðað.

Visa-Ísland er fyrirtæki, sem miðlar greiðslum neytenda til söluaðila vöru eða þjónustu. Við þetta fær neytandinn nokkurn greiðslufrest hjá söluaðila, en staðfestir í þess stað, að greiðslumiðunarfyrirtækið muni að nokkrum tíma liðnum leysa til sín kröfuna á hann. Grundarkjör hf. greiddi þannig stefnda með kröfum á þriðja mann, Visa-Ísland. Greiðslur þessar fóru ekki fram samtímis vöruafhendingum, og stefndi veitti misjafnlega langan greiðslufrest. Í stað þess fékk hann tryggingu í viðurkenningarnótum almennra við-

skiptamanna Grundarkjör hf., sem myndaðist við afhendingu þeirra til hans. Hann fékk svo greiðslu á inneign sinni samkvæmt tryggingunni að ákveðnum tíma liðnum. Á meðan skuldaði Grundarkjör hf. honum fjárhæð greiðslunótnanna. Hefðu einhverjar greiðslunótur ekki verið gildar að skilmálum Visa-Íslands, hefði skuld samkvæmt þeim verið ógreidd. Samkvæmt málflutningi áttu stefndi og Grundarkjör hf. að gera viðskipti sín upp að loknu tímabilinu og jafna það, sem á milli bar, á hvorn veginn, sem það yrði. Hefur stefndi ekki sýnt fram á, að endurgjald til hans í viðskiptunum hafi verið bókfært, fyrr en uppgjórið fór fram. Verður ekki á það fallist, að um staðgreiðsluviðskipti hafi verið að ræða.

Greiðsluávísun Grundarkjör hf. varðar ekki almennan tilgang greiðslumiðlunar Visa, og hún var gefin út minna en sex mánuðum fyrir frestdag. Þá var þetta nýbreytni í viðskiptum aðila, sem var til þess fallin að gera stefnda betur settan en aðra þá, sem birgðu Grundarkjör hf. upp að vörum á þessum tíma. Gat greiðslueyrir sá, sem um var samið, ekki virst venjulegur, eins og á stóð.

Samkvæmt því, sem að framan er rakið, teljum við greiðsluávísunina hafa verið riftanlega samkvæmt 54. gr. og 57. gr. laga nr. 6/1978, sbr. nú 134. gr. og 137. gr. laga um gjaldþrotaskipti o. fl. nr. 21/1991. Ber þegar af þeim ástæðum að taka kröfu áfrýjanda til greina í heild sinni samkvæmt 62. gr. laga nr. 6/1978, sbr. 142. gr. laga nr. 21/1991. Samkvæmt þessari niðurstöðu ber stefnda að greiða áfrýjanda málskostnað í héraði og fyrir Hæstarétti.

Dómur bæjarþings Reykjavíkur 10. maí 1991.

1.0.

Mál þetta, sem tekið var til dóms föstudaginn 26. apríl sl., hefur þrotabúi Grundarkjör hf., kt. 690388-1549, Auðbrekku 10, Kópavogi, höfðað fyrir bæjarþinginu með stefnu, þingfestri 21. febrúar 1991, á hendur Smjörlíki hf., kt. 621245-0159, Þverholti 19, Reykjavík.

Dómkröfur stefnanda eru eftirgreindar:

1. Að rift verði með dómi ávísun / framsali Grundarkjör hf. á andvirði allra Visa-viðskipta félagsins vegna verslunar félagsins að Furugrund 3, Kópavogi, til stefnda fyrir úttektartímabilið 18. apríl til 17. maí 1990, að fjárhæð 3.452.748 kr.
2. Að stefndi verði dæmdur til að greiða stefnanda 3.452.748 kr. með

dráttarvöxtum frá 2. júní 1990 til greiðsludags samkvæmt 10. gr. vaxtalaga nr. 25/1987, sbr. 5. gr. laga nr. 67/1989.

3. Þá krefst stefnandi málskostnaðar [...].

Dómkröfur stefnda eru eftirgreindar aðallega:

1. Að stefndi verði sýknaður af kröfu stefnanda um riftun ávísunar/framsals Grundarkjörs hf. á andvirði allra Visa-viðskipta félagsins [...].
2. Að stefndi verði sýknaður af dómkröfum stefnanda um greiðslu á 3.452.748 kr. [...].
3. Að stefnandi verði dæmdur til að greiða stefnda málskostnað [...].

Til vara krefst stefndi, að málskostnaður verði felldur niður.

Sáttaumleitanir fyrir dómi hafa ekki borið árangur.

2.0.

Stefnandi segir málavexti vera þá, að 17. maí 1990 hafi bú Grundarkjörs hf. verið tekið til gjaldþrotaskipta hjá bæjarfógetaembættinu í Kópavogi. Samdægurs hafi hæstaréttarlögmennirnir Sigmundur Hannesson og Skarphéðinn Þórisson verið skipaðir bústjórar til bráðabirgða, og á fyrsta skiptafundi búnsins 11. október 1990 hafi þeir verið kosnir skiptastjórar þrotabúsins.

Meðal upphafsráðstafana skiptastjóra hafi verið almenn krafa til greiðslukortafyrirtækja, að allar ógreiddar greiðslukortanótur þrotabúsins rynnu örugglega til félagsins á gjalddögum, og hafi fyrsti gjalddagi eftir gjaldþrotáurskurð verið 2. júní 1990.

Fljótlega hafi komið í ljós, að þrotamaður hafi ráðstafað Visa-greiðsluseðlum hvernar einstakrar verslunar félagsins fyrir úttektartímabilið 18. apríl til 17. maí 1990 til sérstaks kröfuhafa. Hvað varðar mál þetta, hafi þrotamaður ráðstafað andvirði allra Visa-viðskipta sinna vegna verslunar félagsins að Furugrund 3, Kópavogi, til stefnda fyrir tímabilið 18. apríl til 17. maí 1990. Ráðstöfun þessi sé samkvæmt samningi þrotamanns og stefnda, dagsettum 2. mars 1990, með samþykki Visa-Íslands.

Með bréfi til stefnda, dagsettu 23. maí 1990, sbr. bréf, dagsett 28. maí, til sama, hafi ráðstöfun þessari verið rift og þess krafist, að stefnandi fengi þá fjárhæð, sem kæmi til greiðslu 2. júní 1990. Riftunarkröfu stefnanda hafi verið eindregið mótmælt af hálfu stefnda.

Visa-Ísland hafi ekki greitt stefnanda þá fjárhæð, sem hann gerði kröfu til, en með bréfi, dagsettu 14. september 1990, hafi Visa-Ísland loks upplýst stefnanda um, hvernig sú fjárhæð, sem koma hafi átt til greiðslu 2. júní 1990, sundurliðaðist. Samkvæmt þeirri sundurliðun hafi stefndi átt að fá samkvæmt framangreindum samningi 3.452.748 kr., sem jafnframt séu stefnufjárhæð þessa máls.

Þegar Grundarkjör hf. hafi verið lýst gjaldþrota 17. maí 1990, hafi fyrirtækið verið orðið óstarfhæft vegna mikilla skuldbindinga og óreiðu í rekstri. Í þessu sambandi megi benda á það, að lýstar kröfur í þrotabúið hafi numið um það bil 248.000.000 króna og þar af sé gert ráð fyrir, að um það bil 230.000.000 kr. verði endanlega samþykktar sem kröfur í búið, þar með taldar forgangskröfur. Áætlanir nú geri ráð fyrir því, að eignir til skipta verði í besta falli 36.000.000 kr., þegar upp verði staðið. Af þessu megi sjá, að miklar skuldir hafi safnast saman í rekstri hjá þrotamanni, sem ekki hefði rekið verslanir sínar nema á þriðja ár.

Hinn 2. mars 1990 hafi stefndi undirritað samninginn við Grundarkjör hf. um framsal hluta af Visa-viðskiptum fyrirtækisins. Rúmum níu vikum síðar hafi verið búið að loka öllum verslunum fyrirtækisins, og um það bil ellefu vikur frá samningsdegi hafi verið búið að lýsa félagið gjaldþrota.

Öllum, sem viðskipti hafi átt við Grundarkjör hf., hafi hlotið að hafa verið það ljóst í lok mars 1990, að fyrirtækið ætti sér ekki viðreisnar von og gjaldþrot blasti við. Framsal Grundarkjörs hf. á greiðslukortanótum sínum hafi verið örvæntingarfull tilraun þrotamanns til að gera upp skuldir bæði við nokkur stór heildsölufyrirtæki og tryggja framhald vörukaupa frá sömu aðilum.

Með sex sjálfstæðum samningum, undirrituðum í febrúar og mars 1990, hafi þrotamaður ráðstafað nánast öllum Visa-greiðslum til jafnmargra aðila. Hafi aðilar þessir fengið og þar á meðal stefndi fyrstu greiðslu vegna samninga þessara 2. maí 1990, og næsta greiðsla hafi átt að renna til þeirra 2. júní 1990, eins og áður hafi verið rakið.

Ljóst sé, að framsal þrotamanns á Visa-greiðslum sínum hafi flýtt óhjákvæmilegum endalokum fyrirtækisins. Visa-greiðslur hafi verið stór hluti viðskipta fyrirtækisins og óhugsandi að missa þessa fjármuni úr rekstri án mikilla vandræða.

Stefnda hafi strax verið tilkynnt um fyrirhugaða riftun stefnanda á Visa-viðskiptum hans. Höfðun riftunarmáls hafi verið samþykkt af meiri hluta kröfuhafa í þrotabúi stefnanda 8. janúar 1991.

Ekki hafi legið ljóst fyrir um fyrirhugaða riftunarfjárhæð fyrr en eftir 14. september 1990, þegar Visa-Ísland hafi sent stefnanda skilagrein vegna ofangreindra viðskipta.

Kröfúlýsingarfrestur í þrotabú Grundarkjörs hf. hafi runnið út 20. ágúst 1990, og fyrsti skiptafundur hafi verið haldinn 11. október sama ár. Rétt sé, að fram komi, að stefndi hafi aldrei lýst kröfu sinni í þrotabú Grundarkjörs hf.

6.0. *Forsendur og niðurstaða.*

Fyrst ber að víkja að þeirri málsástæðu stefnanda, að greiðsla sú, er mál þetta snýst um, eigi að renna til búsis, þar sem hún hafi ekki átt að koma til útborgunar fyrr en eftir gjaldþrotaúrskurð, þ. e. Visa-Ísland hafi átt að greiða stefnda 2. júní 1990, en þrotabú Grundarkjörs hf. hafi verið lýst gjaldþrota 17. maí 1990.

Samkvæmt VII. kafla laga nr. 6/1978 getur bú tekið við réttindum og skyldum þrotamanns eftir gagnkvæmum samningi, sem ekki hefur að hluta eða í heild verið efndur á frestdegi. Svo sem stefnandi heldur fram, er það meginregla, að greiðsla, sem þrotamaður hefur ráðstafað með samningi fyrir gjaldþrot, en verður ekki látin af hendi fyrr en eftir úrskurð um gjaldþrot, eigi að renna til viðkomandi þrotabús, ef það krefjist þess, sbr. 22. gr. laganna.

EKKI verður fallist á þá málsástæðu stefnda, að greiðsla þrotamannsins hafi verið innt af hendi samtímis því, sem hann hafi nýtt sér rétt til úttektar hjá stefnda samkvæmt samkomulaginu, þótt þá hafi legið fyrir í hvert skipti upplýsingar frá Visa-Íslandi um, að innstæða væri þá á viðkomandi reikningi vegna Visa-viðskipta hlutaðeigandi verslunar. Samkvæmt samkomulagi aðila um ávísun á andvirði allra Visa-viðskipta til stefnda var gert ráð fyrir ákveðnum útborgunardögum. Samkvæmt því hefði greiðsludagur orðið 2. júní 1990. Þá ber og í þessu sambandi að vísa til þess, að stefndi gerir kröfu um sýknu af fjárkröfu stefnanda vegna þeirrar málsástæðu, að hann hafi aldrei fengið umrædda fjármuni í sínar hendur, heldur séu þeir enn í vörslu Visa-Íslands. Samkomulagið var því ekki að fullu efnt við lok hvernar vöruúttektar þrotamanns eða samtímis því, að stefndi lét vörur af hendi við stefnanda, eins og stefndi heldur fram, heldur eftir að greiðsla hafði farið fram.

Á hinn bóginn verður fallist á það með stefnda, að greiðsluávísunin hafi verið fyrirvaralaus af hálfu þrotamanns um yfirfærslu allra réttinda samkvæmt Visa-viðskiptaseðlunum til stefnda að því marki, sem þrotamaður hafði í hvert skipti nýtt sér úttektarheimild samkomulagsins. Hin umsamda greiðsla, svo sem henni er lýst í umræddu skjali, var í vörslum þriðja manns, þ. e. Visa-Íslands, eftir að vöruúttekt hafði farið fram. Stefnandi var þannig sviptur umráðaréttinum.

Á það verður að fallast, að samningurinn hafi falið í sér tryggingarréttindi stefnda til handa, handveðsréttareðlis, til tryggingar því, að framkvæmdin á viðskiptunum gengi með umsömdum hætti. Handveðsigildi þetta stofnaðist, um leið og stefnandi tók á sig greiðsluskylduna samkvæmt samningnum, og var til tryggingar greiðslu á andvirði úttektarinnar. Breytir

hér engu um, hvort innstæða var í hvert skipti til greiðslu á allri úttektinni eða hvort hún varð til síðar. Var handveðsígildi þetta gilt samkvæmt 2. tölu-lið 24. gr. laga nr. 6/1978. Þegar af þessari ástæðu verður þessari tryggingar-ráðstöfun þrotabúsins ekki rift á þessum grundvelli.

Því er haldið fram af hálfu stefnanda, að sú ráðstöfun Grundarkjörs hf. að framselja stefnda andvirði allra Visa-viðskipta einnar af verslunum félagsins hafi verið ólöglegt og sé riftanleg á grundvelli VIII. kafla gjaldþrotalaga nr. 6/1978.

Skal fyrst vikið að þeim málsástæðum, að greitt hafi verið með óvenjulegum greiðslueyri eða greidd hafi verið fjárhæð, sem úrslitum réð um gjaldfærni þrotamanns, enda hafi greiðslan ekki virst venjuleg eftir atvikum, sbr. 54. gr. laganna.

Um er að ræða greiðslueyri, sem málsaðilar sömdu upphaflega um við samningsgerð 2. mars 1990, að notaður yrði. Þá er á það að líta, að peningar og peningaávisanir teljast að jafnaði venjulegur greiðslueyri. Enn fremur kom fram við munnlega skýrslutöku fyrir dómi, að samningar sem þessir væru ekki óalgengir í hliðstæðum viðskiptum. Þá naut stefnandi staðgreiðsluafsláttar vegna viðskipta þessara. Með hliðsjón af þessu verður ekki talið, að hinn umsamdi greiðslumáti, þ. e. ávísun á peningagreiðslur eða inneign hjá Visa-Íslandi sé óvenjulegur greiðslueyri í skilningi 54. gr. laga nr. 6/1978.

Ekki verður litið svo á, að heildargreiðslugeta þrotamanns hafi skerst verulega við greindan greiðslumáta. Fyrir greiðsluna komu verðmæti, þ. e. vöruúttekt hjá stefnda. Ekki voru eldri skuldir greiddar og með því stofnuð óeðlileg sérstaða. Annars vegar var stefndi að afla sér tryggingar fyrir greiðslu vörunnar, og hins vegar var stefnandi að leggja grundvöll að framhaldi reksturs verslunarinnar. Tryggingin var stofnuð, um leið eða eftir að verðmætið var látið af hendi. Verður því ekki fallist á þá málsástæðu stefnanda, að riftun sé heimil á grundvelli 54. gr. laganna vegna þess, að greiðslan hafi ráðið úrslitum um gjaldfærni þrotamanns.

Þá ber að taka til umfjöllunar þá málsástæðu stefnanda, að ráðstöfun þrotamanns hafi verið ótilhlýðileg að því leyti, að hún hafi verið stefnda til hagsbóta á kostnað annarra kröfuhafa og þannig brotið gegn meginreglunni um jafna stöðu kröfuhafa. Vísar stefnandi til 61. gr. gjaldþrotalaga nr. 6/1978. Hann fullyrðir, að þegar ráðstöfun þessi hafi farið fram, hafi þrotamaður verið orðinn ógjaldfær og stefndi vitað eða mátt vita um ógjaldfærni þrotamanns. Stefnandi telur, að ráðstöfun þessi hafi beinlínis verið gerð vegna þess, að gjaldþrot hafi blasað við þrotamanni.

Regla 61. gr. laga nr. 6/1978 er reist á huglægum grundvelli, þ.e., að

stefndi hafi meðal annars vitað eða mátt vita um ógjaldfærni skuldara, þegar ráðstöfun þessi var gerð, svo og, að ráðstöfunin hafi verið ótilhlýðileg og á kostnað annarra kröfuhafa. Sönnunarbyrðin fyrir því, að greinin eigi við, hvílir á þrotabúi. Ber búið sönnunarbyrðina um ógjaldfærni stefnanda og um það, hvort stefndi hafi vitað eða mátt vita um ógjaldfærnina, og um þær aðstæður, sem gerðu ráðstöfunina ótilhlýðilega.

Ætla má, að stefndi hafi gert umræddan samning til að tryggja stöðu sína og því talið stöðu sína ótrygga, áður en hann var gerður. Á hinn bóginn hefur ekkert verið fært fram í máli þessu, er bendi til, að stefndi hafi vitað um ógjaldfærni stefnanda, þ. e., að eignir stefnanda hafi verið minni en skuldir á þeim tíma, er samningur var gerður. Ekki hefur verið gert sennilegt, að stefnandi hafi orðið ógjaldfær sérstaklega vegna samningsins. Svo sem áður greindi, hvílir sönnunarbyrðin um framangreind atriði á búinu, og verður ekki talið, að stefnanda hafi tekist sú sönnun.

Ekki þarf að víkja að þeirri upphaflegu málsástæðu stefnanda, að ráðstöfun þrotamanns á Visa-viðskiptum sé riftanleg á grundvelli 1. mgr. 57. gr. laga nr. 6/1978 um riftun á tryggingarréttindum, sem kröfuhafi fékk á öðrum tíma en til skuldar var stofnað, þar sem hann féll frá málsástæðu þessari við aðalmeðferð málsins.

Af þeim ástæðum, sem hér hafa verið raktar, verður að sýkna stefnda af riftunarkröfu stefnanda. Með tilvísun til þess verður enn fremur að hafna kröfu stefnanda um, að stefndi verði dæmdur til að greiða 3.452.748 kr. ásamt dráttarvöxtum frá 2. júní 1990 til greiðsludags, enda mun stefndi aldrei hafa fengið umrædda fjármuni í hendur, þar sem þeir eru enn í vörslu Visa-Íslands, sem lagt hefur fjárhæðina inn á reikning í Íslandsbanka.

Eftir atvikum málsins og með tilvísun til 178. gr. laga nr. 85/1936 þýkir rétt, að hvor málsaðili beri sinn kostnað af málinu.

Jón L. Arnalds borgardómari kvað upp dóm þennan.

D ó m s o r ð:

Stefndi, Smjörlíki hf., skal vera sýkn af kröfum stefnanda, þrotabús Grundarkjörs hf., í máli þessu.

Málkostnaður fellur niður.